

УДК351-027.555]:339.543(4)

DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2023-3-32-40>

Марта КАРПА,

доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Marta KARPA,

Doctor of State Administration, Associate Professor, Professor of the Department of Public Management and Administration of the Hryhoriy Skovoroda University in Pereyaslav

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8141-4894>

marta.karpa@ukr.net

КОНВЕНЦІЙНІ НОРМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ МИТНОЮ СФЕРОЮ ЄС: ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

CONVENTIONAL RULES OF PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION OF THE EU CUSTOMS SPHERE: IMPLEMENTATION IN UKRAINE

Анотація. У статті розкрито процес впровадження в Україні норм, у тому числі конвенційних норм ЄС у сфері публічного управління митною справою. Проаналізовано актуальний стан впровадження конвенційних норм у вітчизняне митне законодавство. Виявлено потребу у впровадженні змін у публічне управління митною сферою України, зокрема через застосування інституційних, організаційних, функціональних змін. Україна досягла значних успіхів в імплементації Митного кодексу ЄС. Поступом є питання щодо набуття українськими підприємствами статусу Авторизованого економічного оператора, приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами. 2022–2023 рр. стали роками впровадження конвенційних норм у митну сферу України.

Зазначено, що прийняття змін на законодавчому рівні виконало одне із зобов'язань України, передбачених Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Участь у Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами дозволяє виконати умови для приєднання до процедури спільного транзиту, оскільки приєднання до цієї процедури можливе тільки в разі одночасного приєднання до Конвенції про процедуру спільного транзиту і Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами, а також застосовує механізм взаємної адміністративної допомоги між договірними сторонами Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами для виявлення невідповідностей або порушень з питань, що регулюються цією Конвенцією.

Обґрунтовано, що конвенційні норми лише розпочинають запроваджуватися на національному рівні. Подальші кроки будуть стосуватися малих та середніх підприємств, торгівлі та сталого розвитку, електронної комерції та технічного співробітництва. Враховуючи наявність низки європейських Конвенцій, норми яких плануються до запровадження, сфера публічного управління митною сферою зазнаватиме змін, зокрема у частині змін у санітарній та фітосанітарній сфері, спрощенні процедур торгівлі, захисті інтелектуальної власності, сфері державних закупівель тощо.

Ключові слова: публічне управління, Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами, Конвенція про процедуру спільного транзиту Україна, конвенційні норми, митна сфера, митна справа, митні органи.

Abstract. *The article describes the process of implementing norms in Ukraine, including EU convention norms in the field of public administration of customs affairs. The author analyzed the current state of implementation of convention norms in the domestic customs legislation. The article revealed the need to implement changes in the public administration of the customs sphere of Ukraine, in particular through the application of institutional, organizational, and functional changes. Ukraine has made significant progress in the implementation of the EU Customs Code, and has confirmed its readiness to further support Ukraine in this direction. Progress is the issue of acquisition by Ukrainian enterprises of the status of Authorized Economic Operator, accession of Ukraine to the Convention on the Common Transit Procedure and the Convention on the Simplification of Formalities in Trade in Goods. The years 2022–2023 have become the years of implementation of convention norms in the customs sphere of Ukraine.*

The author states that the adoption of changes at the legislative level fulfilled one of Ukraine's obligations stipulated by the Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand. Participation in the Convention on the Simplification of Formalities in Trade in Goods allows you to fulfill the conditions for joining the common transit procedure, since joining this procedure is possible only in case of simultaneous joining the Convention on the Common Transit Procedure and the Convention on the Simplification of Formalities in Trade in Goods, and also applies the mechanism of mutual administrative assistance between the contracting parties to the Convention on the Simplification of Formalities in Trade in Goods to identify inconsistencies or violations in matters regulated by this Convention.

The article substantiates that the convention norms are only beginning to be implemented at the national level. After all, the next steps will concern small and medium-sized enterprises, trade and sustainable development, e-commerce and technical cooperation. Taking into account the presence of a number of European Conventions, the norms of which are planned for implementation, the sphere of public management of the customs sphere will undergo changes, in particular in terms of changes in the sanitary and phytosanitary sphere, simplification of trade procedures, protection of intellectual property, public procurement, etc.

Key words: *public administration, Convention on Facilitation of Formalities in Trade in Goods, Convention on the Joint Transit Procedure of Ukraine, convention norms, customs sphere, customs business, customs authorities.*

Постановка проблеми. Українська сторона у жовтні 2022 р. поінформувала щодо прогресу оновлення Додатку XV до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [1], який стосується наближення митного законодавства України до Європейського Союзу (постатейна імплементація Митного кодексу та інших регламентів ЄС).

Таким чином, Україна досягла значних успіхів в імплементації Митного кодексу ЄС. Поступом є питання щодо набуття українськими підприємствами статусу Авторизованого економічного оператора (АЕО), приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами. 2022–2023 рр. стали роками впровадження конвенційних норм у митну сферу України. Тому актуальність досліджень нормативно-правового поля здійснення імплементації Митного кодексу та інших регламентів ЄС, його впровадження у митне законодавства України, показників діяльності митниці на основі нових механізмів є високою та такою, яка спричинить управлінські зміни у митній сфері України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми публічного управління митною сферою розкриті науковцями у контексті нормативно-правового, організаційного, функціонального забезпечення, глобалізаційних викликів та тенденцій. Зокрема, серед науковців можна виокремити таких як Н. Авраменко, І. Бережнюк, М. Білуха, А. Ємець, М. Карпа, А. Крисоватий, В. Мартинюк, Т. Микитенко, В. Науменко, С. Онишко, П. Пашко, С. Шевчук та ін. Упровадження актуальних концепцій управління митною справою європейських країн у національну практику досліджували І. Квеліашвілі та Т. Тоцька [2]. М. Карпа, Т. Кіцак, О. Акімов аналізували проблеми імплементації євротенденцій до публічного управління у сфері митного контролю України [3-4]. Проблеми публічного управління у контексті формування та реалізації повноважень, у тому числі за галузевими напрямками було розкрито у контексті розмежувань компетенцій [5-7]. Основу досліджень нормативно-правового забезпечення публічного управління митною сферою в частині впровадження норм ЄС становлять законодавчі та підзаконні акти України та ЄС, міжнародні договори та інші акти.

Мета статті. Метою статті є узагальнення та аналіз процесу впровадження в Україні норм, у тому числі конвенційних норм ЄС у сфері публічного управління митною справою. Тенденції впровадження конвенційних норм зумовлюють потребу у внесенні інституційних, організаційних, функціональних змін у митну сферу України. Тому вивчення та впровадження європейської практики у вітчизняну митну сферу ставить перед науковцями та практиками нові виклики та завдання.

Виклад основного матеріалу. До Конвенції про процедуру спільного транзиту Україна приєдналася 30.08.2022 р., а датою набрання її чинності на території України є 01.10.2022 р. Сутність Конвенції полягає в тому, що вона визначає заходи щодо транзитного перевезення товарів між ЄС і країнами Європейської асоціації вільної торгівлі (далі – ЄАВТ), а також між самими країнами спільного транзиту, в тому числі, у відповідних випадках, стосовно товарів, які перевантажують, направляють далі або складають, шляхом запровадження процедури спільного транзиту незалежно від виду і походження товарів. Транзит – означає процедуру, під якою товари перевозяться під контролем компетентних органів з однієї Договірної сторони до іншої Договірної сторони або до тієї самої Договірної сторони принаймні через один кордон. Процедура спільного транзиту Конвенції у відповідних випадках іменується процедурою Т1 або процедурою Т2.

Сьогодні учасниками Конвенції про процедуру спільного транзиту є 36 Договірних сторін, які прийняли та впровадили єдині правила декларування та контролю щодо транзитного переміщенням товарів із використанням спільного ІТ продукту комп'ютеризованої транзитної системи NCTS. Країни-підписанти Конвенції: 27 країн ЄС, 4 країни ЄАВТ (Ісландія, Норвегія, Ліхтенштейн і Швейцарія), Великобританія, Туреччина, Північна Македонія, Сербія та Україна.

NCTS дає можливість налагодити обмін інформацією про всі етапи митного оформлення транзиту товарів з використанням електронних повідомлень в режимі реального часу та підвищити ефективність використання механізму аналізу ризиків.

Приєднання до Конвенції про процедуру спільного транзиту та використання системи NCTS надало можливість Україні:

1. Запровадити обмін митною інформацією щодо транзитних товарів з 35 країнами в режимі реального часу.
2. Використовувати єдину транзитну декларацію та єдину гарантію для переміщення товарів від країни-відправлення до країни-призначення, які є Договірними сторонами Конвенції.

Наприклад, для переміщення товарів з України до Німеччини або з Туреччини до України буде оформлятися одна транзитна декларація за єдиними правилами з наданням

єдиного гарантійного документа. Така декларація є чинною для митних органів всіх країн, через які прямуватиме вантаж.

3. Отримувати достовірну інформацію про транзитні переміщення товарів, що прямують в Україну, від митних органів країн-учасниць Конвенції до моменту ввезення цих товарів на митну територію України.

4. Запровадити спеціальні транзитні спрощення (загальна гарантія, звільнення від гарантії, авторизований вантажовідправник/вантажоодержувач, самостійне накладання пломб).

5. Запровадити прості та рівні умови для гарантів, а також новий продукт на ринку фінансових послуг – загальну гарантію.

Процедура приєднання до Конвенції про процедуру спільного транзиту передбачала запровадження і використання протягом щонайменше одного року основних положень Конвенції та відповідного ІТ продукту (національного сегменту NCTS) на національному рівні (див. Рис. 1). За результатами позитивного проходження оціночної місії, що була проведена представниками Генерального Директорату Європейської Комісії з питань оподаткування та Митного союзу (DG TAXUD) та Спільних Комітетів, Україна отримала офіційне запрошення приєднатися до Конвенції, а 30 серпня 2022 р. Президент України підписав закони необхідні для приєднання до Конвенції:

- Закон України від 30.08.2022 р. № 0166 – 2555-IX «Про приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту» [8];
- Закон України від 30.08.2022 р. № 0165 – 2554-IX «Про приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами» [9];
- Закон України від 15.08.2022 р. № 2510 – IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо окремих питань імплементації глави 5 розділу IV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їх держави-члени, з іншої сторони» [10].

Після приєднання України до Конвенції, український бізнес отримав можливість:

- працювати за принципом «один транспортний засіб – одна декларація – одна гарантія» та прискорити проходження товарів через митний кордон України;
- користуватися транзитними спрощеннями спільного на міжнародному рівні, які має бізнес у 35-ти країнах Конвенції, та які доповнюють і дають можливість повноцінно використовувати спрощення, надані у 2019 р. для поміщення товарів у митні режими;
- користуватися спрощеннями, навіть без статусу АЕО;
- застосовувати знижені ставки мита на сировину для виробництва товарів на внутрішній ринок, більша передбачуваність та ширші можливості рішень щодо зобов'язуючої інформації (раніше – попередніх рішень) тощо [11].

Рис. 1. Процес приєднання до Конвенції про процедуру спільного транзиту та впровадження комп'ютеризованої транзитної системи NCTS.

Примітка: сформовано на основі [11].

Митний союз ЄС, створений в 1968 р., має на меті спростити торгівлю компаніям ЄС, гармонізувати мита на товари, які надходять з-за меж ЄС і допомогти захистити європейських громадян та навколишнє середовище. На практиці Митний союз означає, що митні органи всіх країн ЄС працюють за принципом уніфікації, а також вони застосовують однакові тарифи до товарів, що ввозяться на їх територію з решти світу, і не застосовують ніяких тарифів всередині країни. У випадку з ЄС це означає, що не сплачуються митні збори при перевезенні товарів з однієї країни ЄС в іншу. Мито з товарів, що ввозяться до ЄС, становить близько 14% від загального бюджету ЄС як частина його «традиційних власних ресурсів».

У сфері митної справи ЄС має виключну компетенцію приймати законодавство, в той час як держави-члени несуть відповідальність за його реалізацію, включаючи митний контроль. Митні органи держав-членів відіграють ключову роль у збалансуванні необхідності полегшення торгівлі з більш швидкими та безперервними процедурами імпорту та необхідністю застосування митного контролю. Митний контроль на зовнішніх кордонах ЄС захищає споживачів від товарів і продуктів, які можуть бути небезпечними або шкідливими для їхнього здоров'я. Окремо діють заходи митного контролю, націлені на захист тварин та навколишнього середовища, на боротьбу з незаконною торгівлею видами, що зникають, на запобігання хворобам рослин і тварин.

Митні органи співпрацюють з урядами та імміграційними службами в боротьбі з організованою злочинністю і тероризмом. Вони борються з торгівлею людьми, наркотиками, зброєю та контрафактними товарами, а також здійснюють перевірки щодо осіб з великими сумами готівки, які стосуються ризиків відмивання коштів, ухилення від сплати податків, фінансування злочинних організацій. Митниця ЄС також бореться з шахрайством щодо податків та мит з боку юридичних та фізичних осіб, які позбавляють національні уряди доходів.

Відповідно до зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (стаття 84), ратифікованою Законом України від 16.09.2014 № 1678-VII, поступове наближення до митного законодавства ЄС, як це визначено у стандартах ЄС та міжнародних стандартах, здійснюється Україною згідно з додатком XV до цієї Угоди.

Відповідно до вимог додатка XV «Наближення митного законодавства» до цієї Угоди Україна в рамках Угоди взяла зобов'язання імплементувати до законодавства України положення Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами. Пунктом 1 статті 11а Конвенції передбачено, що будь-яка третя країна може стати Договірною стороною Конвенції, якщо її запрошено депозитарієм Конвенції за рішенням Спільного комітету.

Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами встановлює інструменти для спрощення формальностей у торгівлі товарами між Договірними сторонами, зокрема шляхом запровадження єдиного адміністративного документа, який необхідно використовувати для будь-якої процедури імпорту чи експорту, а також для процедури спільного транзиту, застосовного у торгівлі між Договірними сторонами незалежно від виду та походження товарів.

Статтею 2 Конвенції, зокрема, передбачено, що якщо товари є предметом торгівлі між Договірними сторонами, формальності, пов'язані із такою торгівлею, виконують із використанням єдиного документа на основі форми декларації, зразки якої наведені у додатку I до цієї Конвенції. Єдиний документ, залежно від обставин, використовують як декларацію або документ про експорт, транзит або імпорт [12].

Ця Конвенція застосовується, з одного боку, до територій, на які поширюється дія Договору про заснування Європейського економічного співтовариства, на встановлених у згаданому Договорі умовах, та, з іншого боку, – до територій країн ЄАВТ.

У червні 2023 р. Україна спільно з ЄАВТ оголосили про початок переговорів щодо оновлення низки угод про вільну торгівлю, що створить новий сприятливий клімат для економічних відносин.

За словами міністра економіки з міністрами ЄАВТ, уряд України високо цінує готовність держав ЄАВТ щодо перегляду та розширення сфери дії Угоди про вільну торгівлю між Україною та державами ЄАВТ. Оновлення Угоди створить новий сприятливий клімат для економічних відносин у сфері торгівлі, сприятиме формуванню конкурентоспроможної ринкової економіки та розвитку ключових галузей. До нової редакції угоди передбачається включити, зокрема, нові розділи щодо малих та середніх підприємств, торгівлі та сталого розвитку, електронної комерції та технічного співробітництва. Також пропонується оновити такі розділи як торгівля товарами, технічні бар'єри в торгівлі, санітарні та фітосанітарні заходи, спрощення процедур торгівлі, захист інтелектуальної власності, державні закупівлі. Зі свого боку, Україна зацікавлена у максимальній лібералізації як ставок митних зборів, так і пільгових мит, а також нетарифних заходів щодо всіх товарів [13].

Співробітництво ЄАВТ з іншими країнами здійснюється на двох рівнях. Перший з них передбачає укладення двосторонніх угод про вільну торгівлю. ЄАВТ уклала такі угоди з Болгарією, Чилі, Хорватією, Ізраїлем, Йорданією, Ліваном, Македонією, Мексикою, Марокко, Палестинською Автономією, Румунією, Сінгапуром, Тунісом, Туреччиною та Південною Кореєю.

Другий рівень співробітництва передбачає укладення ЄАВТ спільних декларацій про співробітництво. Укладено спільні декларації про співробітництво ЄАВТ з 7 країнами та регіональними організаціями, зокрема, Україною, Албанією, Алжиром, Єгиптом, Сербією та Чорногорією, Торговельно-економічним союзом країн Латинської Америки (МЕРКОСУР) та Організацією співробітництва країн Перської затоки.

Стратегічною метою діяльності ЄАВТ залишається лібералізація торгівлі з її найважливішими торговельними партнерами шляхом укладення угод про вільну торгівлю та розвитку співпраці в рамках СОТ. У найближчій перспективі ЄАВТ планує укласти угоди про вільну торгівлю з Канадою та Таїландом, а також продовжити співпрацю з Україною та іншими країнами щодо створення умов, необхідних для укладення угод про вільну торгівлю.

Висновки. Прийняття змін на законодавчому рівні виконало одне із зобов'язань України, передбачених Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Участь у Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами дозволяє виконати умови для приєднання до процедури спільного транзиту, оскільки приєднання до цієї процедури можливе тільки в разі одночасного приєднання до Конвенції про процедуру спільного транзиту і Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами, а також застосовує механізм взаємної адміністративної допомоги між договірними сторонами Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами для виявлення невідповідностей або порушень з питань, що регулюються цією Конвенцією.

Конвенційні норми лише розпочинають запроваджуватися на національному рівні. Подальші кроки будуть стосуватися малих та середніх підприємств, торгівлі та сталого розвитку, електронної комерції та технічного співробітництва. Враховуючи наявність низки європейських Конвенцій, норми яких плануються до запровадження, сфера публічного управління митною сферою зазнаватиме змін, зокрема у частині змін у санітарній та фітосанітарній сфері, спрощенні процедур торгівлі, захисті інтелектуальної власності, сфері державних закупівель тощо.

Список використаних джерел:

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Україна, Європейський Союз, Євратом; Угода, Міжнародний документ від 27.06.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
2. Квеляшвілі І.М., Тоцька Т.С. Упровадження актуальних концепцій управління митною справою європейських країн у національну практику. Публічне управління у сфері державної безпеки та митної справи, (29), 74–80. DOI: doi.org/10.32836/2310-9653-2021-2.12.
3. Карпа М.І. Державне регулювання у сфері митного контролю України: досвід ЄС у запровадженні спрощених декларацій. *Інвестиція: практика та досвід*. № 6. 2023. С. 162–167. DOI: [10.32702/2306-6814.2023.6.162](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.6.162).
4. Карпа М., Akimov O. State regulation in the sphere of customs control of Ukraine: EU experience and prospects for development. *Public Administration and Law Review*. Issue 1(13). DOI: doi.org/10.36690/2674-5216-2023-1-12.
5. Карпа М.І. Критерії моделювання публічної служби: методологічний аспект. *Ефективність державного управління: зб.наук.пр. ЛРІДУ НАДУ*, 2016. Вип. 4. С. 227–233.
6. Карпа М.І. Ознаки компетенційного підходу у концепціях та теоріях публічного управління. *Ефективність державного управління: зб.наук.пр. ЛРІДУ НАДУ*. 2017. Вип. 1 (50). С. 129–138.
7. Карпа М.І. Межі компетенції суб'єктів публічної служби: особливості визначення. *Державне управління та місцеве самоврядування: зб.наук.пр. ДРІДУ НАДУ*, 2017. Вип. 2 (33). С. 109–116.
8. Про приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту: Закон України від 30.08.2022 № 2555-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2555-20#Text>.
9. Про приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами: Закон України від 30.08.2022 № 2554-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2554-20#Text>.
10. Про внесення змін до Митного кодексу України щодо окремих питань імплементації глави 5 розділу IV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їх держави-члени, з іншої сторони: Закон України від 15.08.2022 року № 2510-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2510-20#Text>.
11. Режим спільного транзиту. Офіційний веб-портал Міністерства Фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/common_transit_mode-473.
12. Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами: ЄЕС, ЄАВТ; Конвенція, Міжнародний документ від 20.05.1987. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987_012#n8.
13. Україна та Європейська асоціація вільної торгівлі анонсували переговори щодо оновлення угод. Укрінформ – мультимедійна платформа іномовлення України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3728389-ukraina-ta-evropejska-asociacia-vilnoi-torgivli-anonsuvali-peregovori-sodo-onovlenna-ugod.html>.
14. Україна приєдналась до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами. Юридичні новини від 06.09.2022. Юридичне агентство «Абсолют». URL: <https://absolute.com.ua/ukr/articles/ukraina-prisoedinilas-k-konvencii-ob-uproshhenii-formalnostejj-v-torgovle-tovarami>.

REFERENCES

1. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony [Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the

European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand]. *Ukraina, Yevropeyskyi Soiuz, Yevratom; Uhoda, Mizhnarodnyi dokument vid 27.06.2014. zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text [in Ukrainian].

2. Kveliashvili, I.M., & Totska, T.S. (2021). Uprovadzhennia aktualnykh kontseptsii upravlinnia mytnoiu spravoiu yevropeyskykh krain u natsionalnu praktyku. [Implementation of the relevant European concepts of customs management in national practice]. *Publichne upravlinnia u sferi derzhavnoi bezpeky ta mytnoi spravy – Public administration in the sphere of state security and customs affairs*, (29), 74–80. DOI: doi.org/10.32836/2310-9653-2021-2.12 [in Ukrainian].

3. Karpa, M.I. (2023). Derzhavne rehuliuвання u sferi mytnoho kontroliu Ukrainy: dosvid YeS u zaprovadzhenni sproshchenykh deklaratsii [State regulation in the sphere of customs control of Ukraine: experience of the EU in the introduction of simplified declaration]. *Investytsiia: praktyka ta dosvid – Investment: practice and experience*, 6, 162-167. DOI: 10.32702/2306-6814.2023.6.162 [in Ukrainian].

4. Karpa, M., & Akimov, O. (2023). State regulation in the sphere of customs control of Ukraine: EU experience and prospects for development. *Public Administration and Law Review*, 1(13). DOI: doi.org/10.36690/2674-5216-2023-1-12.

5. Karpa, M.I. (2016). Kryterii modeliuvannia publichnoi sluzhby: metodolohichni aspekt [Criteria for modeling public service: methodological aspect]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia – Effectiveness of public administration*, 4, 227–233 [in Ukrainian].

6. Karpa, M.I. (2017). Oznyaky kompetentsiinoho pidkhodu u kontseptsiiakh ta teoriiakh publichnoho upravlinnia [Signs of the competence approach in the concepts and theories of public administration]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia – Effectiveness of public administration*, 1 (50), 129–138 [in Ukrainian].

7. Karpa, M.I. (2017). Mezhi kompetentsii subiektiv publichnoi sluzhby: osoblyvosti vyznachennia [Limits of competence of public service subjects: peculiarities of definition]. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia – State administration and local self-government*, 2 (33), 109–116 [in Ukrainian].

8. Pro pryiednannia Ukrainy do Konventsii pro protseduru spilnoho tranzytu: Zakon Ukrainy vid 30.08.2022 № 2555-IX [On the accession of Ukraine to the Convention on the common transit procedure: Law of Ukraine from August 30, 2022 № 2555-IX]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2555-20#Text> [in Ukrainian].

9. Pro pryiednannia Ukrainy do Konventsii pro sproshchennia formalnosti u torhivli tovaramy: Zakon Ukrainy vid 30.08.2022 № 2554-IX [On the accession of Ukraine to the Convention on the Simplification of Formalities in Trade in Goods: Law of Ukraine from August 30, 2022 № 2554-IX]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2554-20#Text> [in Ukrainian].

10. Pro vnesennia zmin do Mytnoho kodeksu Ukrainy shchodo okremykh pytan implementatsii hlavy 5 rozdiliv IV Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeyskym Soiuzom, Yevropeyskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii ta yikh derzhavychleny, z inshoi storony: Zakon Ukrainy vid 15.08.2022 roku № 2510-IX [On amendments to the Customs Code of Ukraine regarding certain issues of implementation of Chapter 5 of Chapter IV of the Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand: Law of Ukraine from August 15, 2022 № 2510-IX]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2510-20#Text>. [in Ukrainian].

11. Rezhym spilnoho tranzytu [Mode of joint transit]. Ofitsiinyi veb-portal Ministerstva Finansiv Ukrainy – The official web portal of the Ministry of Finance of Ukraine. *mof.gov.ua*. Retrieved from https://mof.gov.ua/uk/common_transit_mode-473 [in Ukrainian].

12. Konventsiiia pro sproshchennia formalnostei u torhivli tovaramy: YeES, YeAVT; Konventsiiia, Mizhnarodnyi dokument vid 20.05.1987 [Convention on simplification of formalities in trade in goods: EEC, EFTA; Convention, International document from March 20, 1987]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987_012#n8 [in Ukrainian].

13. Ukraina ta Yevropeiska asotsiatsiia vilnoi torhivli anonsuvaly perehovory shchodo onovlennia uhod [Ukraine and the European Free Trade Association announced negotiations on the renewal of agreements]. Ukrinform – multymediina platforma inomovlennia Ukrainy – Ukrinform is a multimedia platform for foreign broadcasting of Ukraine. *www.ukrinform.ua*. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3728389-ukraina-ta-evropejska-asociacia-vilnoi-torgivli-anonsuvali-peregovori-sodo-onovlenna-ugod.html> [in Ukrainian].

14. Ukraina pryiednalas do Konvencii pro sproshchennia formalnostei u torhivli tovaramy. Yurydychni novyny vid 06.09.2022 [Ukraine joined the Convention on simplification of formalities in trade in goods. Legal news from June 09, 2022]. Yurydyчне агентство «Absoliut» – Legal agency «Absolut». *absolute.com.ua*. Retrieved from <https://absolute.com.ua/ukr/articles/ukraina-prisoedinilas-k-konvencii-ob-uproshhenii-formalnostejj-v-torgovle-tovarami> [in Ukrainian].

Подано до редакції 27.01.2023 р.

Прийнято до друку 3.03.2023 р.